

DIARI D'ARA

POLÍTICH Y LITERARI

ANY II

BARCELONA—DIJOURS 2 DE DESEMBRE DE 1880

476

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: FERNANDO, 32, 1.er—SUCURSAL EN GRACIA.—DEVANT DEL TEATRO, DEPÓSIT DE MÁQUINAS DE CUSIR.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.—Barcelona, un mes 5 rals | Fora, un trimestre, 20 | Extranjer, (unió postal) trimestre, 40.

SANTS DEL DIA.—Santas Bibiana, Adria. Paulina y Elisa.—QUARANTA HORAS.—Iglesia de Sant Cucufat.

Espectacles.

TEATRO PRINCIPAL.—Avuy, 3r d' abono impar.—La comedia en 3 actes, *Un dia en el gran mundo y lo ball, La garbosa Cachí.* Entrada una pesseta.—A las 8.

Nota.—Demá, últim Concert Ritter irremissiblement.—Se despatxa en contaduría.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—Avuy, 4o d' abono, par.—Segona representació de *Mefistófele.*—A las 8.—Entrada 7'99 rals; quint pis, 4.—

TEATRO DEL CIRCO.—Avuy, á un quart de nou, *Las Campanas de Carrion* y estreno de *El matrimonio.*—Entrada 2 rals.

TEATRO ROMEA.—Avuy octava representació de la comedia en 3 actes, *Lo dir de la gent y la pessa, La madeixa dels embulls.*—Entrada 2 rals.—A las 8.

Lo dimars, 9 representació de la comedia *Lo dir de la gent*—Se despatxa en contaduría.

TEATRO DE NOVELTATS.—Avuy.—Tertulia Americana.—Sarsuela.—Entrada 2 rals.—A dos quarts de nou.—*Hijas de Eva*, ab 3 actes. En los intermedis, concert copólogo y prestidigitació per lo senyor Blanch.

BON RETIRO.—Lo diumenje se repetirá *Lo Tamboriner.*

SKATIN RING en lo teatro del Bon Retiro.—De 2 á 5 y de 8 á 11 sessió de patins.—Entrada 2 rals.

Reclams

Diari de las sessions

DEL

PRIMER CONGRÉS CATALANISTA

Ha sortit lo **QUINT QUADERN**, que conté la sessió quinta, celebrada en lo Teatro del Tivoli, segons las notas taquigráficas presas per la Corporació del sistema Garriga.

Preu de suscripció: un ralcada quadern, debent pagarsen quatre en lo moment de ferse la suscripció.

Als membres del «Congrés» lo 50 per 100 de rebaixa.

Los números sols, un ral per tothom. Se suscriu en l'Administració del DIARI CATALANISTA, (Fernando, 32, primer), Teixidó y Parera, (Pi 6), y en las librerías de Verdagué (De

vant al Liceo), y de Lopez, (Rambla del Mitx). Los senyors de fora Barcelona podrán suscriure en viant en sellos una pesseta, que es lo preu de quatre cuaders, y 'ls anirán rebent á mida que surtin.

CONSULTAS GRATIS de las enfermedades venéreas y sífilíticas per un inteligent facultatiu que fa temps ve dedicant ab gran éxit en la curació dels mencionats mals. De 8 á 9 del vespre en la farmácia Martinez, successor d' en Tremoleda carrer de San Rafel, cantonada á la d' en Robador.

VENEREO Sa curació es prompta radical y segura, sense mercuri copaiva ni altres preparacions perjudicials, per medi del **AIXEROP ANTI-VENEREO** DEL Dr. CASASAS.—Gonorreas, llagas, tumors, dolors estrenyiments; 'l venereo, en fi, en todas las sevas formas, per crónich que siga, se cura prompte y béabaqueix inimitable Aixerop, exclusivament vegetal.—Veijis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASAS en sa **GRAN FARMACIA** plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

LA EMPERATRIZ
3 Escudellers Blancs 3.

HERPES sarna, escrofulas y demás humors, aixis interns com externs. No descuidar que 'l Rop antiherpétich de Dulcamara compost del Dr. Casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que donguin senyal d' haber existit.—Vejis lo prospecte.—Unich depòsit.—Gran Farmácia del doctor Casasa, plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume primer.

LA UNIVERSAL Gran basar de sastreria, robes festasy á mida; carrer Nou, núm. 10 botiga. Grandiós y variat assortit de trajos última novetat, confeccionats ab l' esmero que te ja acreditat dit establiment.—Trajo complet de 6y 112 duros fins á 15.—Local y géneros del país y extranjers separat pera la mida.—Preu fixo.—Carrer Nou de la Rambla, núm. 10, botiga.

NO FEU TART. Se está acabant lo modo de ferse rich Cuyteu, correu, que se os donará de franch, en la litografía de 'n Riera, carrer Ample, 15, devant de la Capitanía General.

AVIS ALS SENYORS propietaris

Baratura en los papers pintats pera decorar habitaciones, y gust en la colocació per Joseph Ventura.

Totas las personas que desitjin fer empape-rar, trobarán un gran y variat assortit desde 'l preu de 2 rals pessa endevant.—Se reben encárrechs pera portar los monstruaris á domicili, Sant Pau, 32, botiga.

50 TAPINERÍA 50
LA LUCIA
Fábrica de cotillas

L' AGUILA Gran basar de robes fetas y á mida.—Acabatlo inmens surtit pera la próxima temporada d' hivern, tant pera sas casas de Madrit, Cádiz y Sevilla com per aquesta *Gran casa de confecció*, primera en sa classe en Espanya, per los bons géneros que s' emplean y la esmerada construcción de las prendas.

Los Senyors que 's dignin visitar aquest vast establiment fundat en 1850, hi trobarán pera la mida y en robes fetas lo mes nou, elegant y y bonich que 's construeix en lo pays y en l' extranjer.

Plassa Real 13.—Los preus moderats.

Secció d' economia

DOMÈSTICA.

PREUS corrents á la menuda dels articles de consum domèstich, en los mercats de Barcelona en lo dia d'ahir.

Pescaterías.—*Mercat del demati.*—Assortit de llus que 's venia de 24 á 30 quarts la tersa; congria y calamarsos á 5 rals; llubarro y pagell á pesseta; molls á 3 rals; llagosta y mollaras á 20

quartos; castanyola y rap á 18; tonyina y surell á 16; boga á 14; sardina á 10 y pops á 7.

Mercat de la tarde.—Assortiment com 'l demati y regint poch mes ó menos idéntichs preus.

Secció Literaria

CLAVÉ-SOLER-BALAGUER.

I

Avuy que tan poderós se manifesta lo Catalanisme, creyém que no estará fora del cas examinar la importancia relativa y absoluta de las grans figuras que, per dirho aixís, venen á condensar lo renaixement artístich de la nostra terra.

Fa alguns anys, no molts, tots los que sobressurtian en algun ram de las arts bellas,—comprenent en aquestas la literatura,—no tenian cap mes camí obert que 'l de la imitació d' obras exótichs, realisada també per medis exótichs. Per aixó era que 'ls nostres génits mes poderosos quedaban reduhíts al modest paper de imitadors, y per regla general apareixian com inferiors als originals que copiaban, gracias en gran part á que 'l medi de expressió, com á medi exótich, exigia de part d' ells un estudi especialíssim, que 'ls distreya del fondo de la composició, al mateix temps que treya á n' aquesta la principal bellesa d' una obra artística, ó sigui la que constituheix la espontaneïtat, la perfecta-relació entre la forma y 'l fondo.

Per tal motiu y sens remontarnos mes enllá del sigle actual, habent nascut en la nostra terra molts individus ab condicions artísticas de primer ordre, no teniam quasi cap artista de debó. En música, per exemple, habiam tingut un Carnicer, un Cuyás, un Andreu, un Vilanova, etc., etc., y á pesar de que tots ells habian compost molt, son nom no havia arribat á ferse popular, y ab dificultat havia cap d' ells lograt ferlo sortir de Catalunya. Tots ells eran talents musicals de primera forsa; pero las circunstancias van portarlos á no ser mes que imitadors d' en Rossini, d' en Bellini ó d' en Mercadante, y cap d' ells va conseguir mes importancia que la d' un copista de primer ordre.

Y lo mateix que dels músichs podriam dir dels que 's dedicaren á altres rams de las arts. Los Tió, los Piferrer, los Arribau en literatura, apareixian com á satélits dels Larra, dels Espronceda, dels Hartzembusch, y sas obras, aplaudidas durant un moment, quedaban luego eclipsadas pe'l brill de las que tenian llum propia, y 'ls servian d' original.

No volém extendrens en mes consideracions sobre aquest particular, porque 'l fet, avuy per avuy, está á la vista de tothom. En tots aquells rams en que hem deixat de ser satélits, en tot alló á que ha arribat lo nostre renaixement artístich, tenim grans figuras; tenim noms verdaerament populars. En aquells altres rams als quals lo renaixement no ha arribat encara sols per excepció tenim un d' aquestos noms. En Fortuny, per exemple, va lograr ferse un nom europeo gracias á las condicions prodigiosas de la seva má d' artista, pero no ha deixat cap rastre en Catalunya. Si 'l mateix Fortuny hagués entrat en lo renaixement catalá, no sols fora un artista de renom europeo,

sino que hauria format escola y marcat epóca en lo nostre país. Molts esculptors, que no arriban á Fortunys, no conseguiran ni tant sols lo renom d' aquest. Quedarán sas obras en algun palau ó casa particular, pero sa gloria passarà prompte: probablement no 'ls sobreviurá.

Per tals motius, —y encara que la observació que anem á fer sigui aquí una especie de paréntesis—creyém que l'acort del «Congrés Catalanista», d' alsar una estatua al diputat Claris, ha de ser de gran trascendencia. Si la execució del acort porta als esculptors á ficarse dintre del renaixement artístich de la nostra terra, la nostra escultura, ab los elements que té, se posará d' un salt al nivell ó per damunt de las demás manifestacions artísticas catalanas.

De tot lo dit se 'n despren que las bellas arts,—com tots los demás rams de cultura—necessitan buscarse un modo de fer adequat á las circunstancias especiales del país en que viu l' artista: han d' obedir á una escola. Busquis la causa de la gran brillantó de l' antigüa Grecia y de la Italia del renaixement, y 's trovará principalment en la noble emulació entre las diversas localitats y escolas distintas. Las que tenian escola, brillaban ab llum propia y produhian obras que encara son modelos. Las que no tenian escola, no van passar may de produhir bons imitadors y copistas, sens cap influencia en la marxa general y civilisadora del art.

Per aixó creyém importantíssim lo renaixement artístich catalá, y per aixó anem á estudiarlo en las grans figuras que 'ns ha produhit en alguns rams de las arts, durant los pochos anys que conta de fetxa.

Clavé, Soler, Balaguer: veus aquí tres noms que tots coneixém, que han tingut influencia en lo nostre renaixement artístich, y que convé ja estudiar en absolut y comparativament, al objecte de deduhir d' aqueix estudi conseqüencias que podran sernos molt profitosas.

Avans d' entrar en aquest llauger estudi, permétissens una manifestació. Quan dirán que 'l tres son los iniciadors dels rams artístichs á que van dedicarse, no se 'ns amagará que en tots ells teniam alguns precedents. Algú havia fet música catalana avans que 'n Clavé; algú havia ensajat escriure pessas teatrals mes aviat que 'n Soler; molts, moltíssims, habian escrit poesías líricas quan va comensar Balaguer. Al dir d' ells, donchs, que son los iniciadors, no voldrém dir que hagin sigut los primers en absolut: voldrém dir sols que foren los que van trobar lo medi de popularisar las manifestacions á que 's dedicaban; que foren los primers que van conseguir influencia decisiva en lo nostre renaixement artístich.

Pensabam entrar avuy en materia, pero l' espay de que podiam disposar se 'ns ne ha anat en prólech. No tenim, donchs, mes recurs, que deixarho per un article próxim.

V. A.

¿T' EN RECORDAS?

Ab quan fervor tu besabas
l' anell del bisbe m' aymial
semblaba que t' delectabas

y tant y tant te 'l mirabas
que fins tinguí gelosía.
Mes com somni me passá
y no me 'n quedá una engruna,
quan prompte me vas cercar
y ab amor vas esclamar;
¿Per qué no te 'n compras una?

RAMON COLL Y GORINA.

LO FOCH Y L' AIGUA.

FAULA.

Veyent 'l foch, que l' aigua reflectia
sa flama bella,
d' ella 's prendá, y va pensar tot d' una
sa esposa ferla:
va anar prop seu, y quant pugué abressarla,
quedá fet cendras.

Així es la ditxa: quant un pensa tenirla,
la vida 'l deixa.

FERRAN RODRIGUEZ Y MASDEU.

Secció de Noticias

BARCELONA

Casament original.—Segons manifesta lo nostre colega *El País* de Lleyda, en lo poble de Torregrossa s' havia concertat un matrimoni, 'l qual després de haber verificat totas las formalitats canónicas no pugué rebre la benedicció de la iglesia, porque 'l rector del poble se negá á donarli, sense alegar rahons justificativas de son procediment.

Aquesta negativa ha donat per resultat que 'ls dos promesos, ansiosos de satisfacer sas inclinacions, s' han unit voluntariamente apesar de tots los obstacles y fan vida matrimonial.

Després d' aquesta noticia se 'ns ocorreix fer una pregunta y es la següent: ¿Si á conseqüencia del fanatisme relligiós, s' escandalisa la moral pública d' aquell poble ab la conducta dels dos esposos *sui generis*, de qui es la culpa? ¿Quí haurá motivat l' escándol? Deixém la contestació al bon sentit de nostres lectors.

Academia y laboratori de ciencias médicas de Catalunya.—Aquesta Corporació celebrará sessió pública y á continuació la ordinaria lo dia 2 á dos quarts de nou de la nit en lo local de costum.

En dita sessió D. Alvar Esquerdo, continuarà ocupantse del estudi dels hemorroides.

Exposició Zoológica Universal.—Está per arribar aquesta capital la gran exposició Zoológica Universal dels senyors Cabana y Capellivá que 's proposan dar un número de funcions en lo favoregut Circo Eqüestre Barcelonés dels senyors Alegria y Chiesi.

Los senyors Cabana y Capellivá además del gran número de micos, cabras y gossos sabis que tan agradaren á Barcelona, contenen avuy ab una bona y especial collecció de fieras de totas classes.

Llicencia.—S' ha concedit per l' Ajuntament llicencia per alguns dias, per atendre á sos interessos, al senyor Jordán, enginyer jefe de vialitat y conduccions.

Sia ben vingut.— Havém tingut lo gust de saludar al nostre amich D. Joan

Tutau, ex-ministre de la República espanyola.

Una obra aplaudida.—La comedia *Los grandes títulos* posada en escena en lo Gran teatro del Liceo, va agradar molt. Los autors foren aplaudits y cridats á las taulas al final de la representació.

El registro de la policia.—Se posará en escena diumenje á la tarde, habentse interromput las representacions, á causa de l' enfermetat de la simpática primera dama senyora Mena y per haberse donat duas representacions extraordinarias de l' ópera *Aida*.

Associació Catalanista d' Excursions científicas.—Avuy dijous á dos quarts de nou del vespre, tindrà lloch la sessió preparatoria de l' excursió que en lo próxim diumenje dia 5 verificará aquesta societat, á Martorell y al castell de Sant Jaume.

Demá divendres dia 3 á la mateixa hora lo Sr. D. Heribert Merizcurrena donará una conferencia sobre 'l tema «Fotografía aplicada á las excursions.»

Benefici.—Lo diumenje próxim dia 5, tindrà lloch en lo teatro Espanyol una funció extraordinaria á benefici dels senyors don Joseph Ferrer y don Francisco Tressols, actors de la companyia que actua en dit teatro.

Se posará en escena lo grandió drama en tres actes, titulat *El salvador de Puigcerdá ó la Muerte de Cabrinetty*, y la divertida pessa catalana, original del senyor Artau, *Una calaverada*.

Detinguda.—Una dona á qui se li observá que feya correr moneda falsa sigué ahir detinguda y portada á la presó. Se li trovaren algunas monedas d' or falsas.

Mala trovalla.—En una escaleta del carrer de las Ramalleras, se trová ahir lo fetó d' una criatura, 'l qual fou portat al Hospital per disposició del Jutje.

Furts.—Del taulell d' una botiga del carrer de Ponent, desaparegué una bàscula, y en un safreix del carrer dels Banys Vells, una dona se trová á faltar moltes pessas de roba de la que rentaba. Com pot suposarse, los autors dels dos furts no han sigut presos.

E. P. D.—Avans d' ahir á la nit en la populosa vila de Martorell, va passar á millor vida á la avansada edat de 86 anys la virtuosa senyora donya Josepha Torres de Martí, mare del conegut patrici Xich de la Barraqueta.

Estreno del Mifistófele.—Ahir en lo Gran teatro del Liceo, al terminarse lo prólech d' aquesta ópera, lo mestre Fació fou objecte d' una verdadera ovació.

Mentres lo públich li tributaba varias salvas de merescuts aplausos, li presentaren una corona de plata imitant llaurer, ab aglans d' or, regalo de la senyora Pozzoni.

Ovació merescuda.—En extrem concorreguda va ser la funció que doná ahir la societat *Romea* en lo teatro del mateix nom. Anaba dedicada, segons habian anunciat oportunament, al reputat poeta castellá don Joseph Zorrilla y per lo tant se representá lo magnífich drama original d' ell, titulat *Sancho Garcia* 'l qual obtingué una esmerada excursió per part dels actors; y tan fou aixís que al final de la

obra lo públich cridá al autor á la escena per quatre ó cinch vegadas consecutivas. Se presentá lo senyor Zorrilla á rebre 'ls aplausos y quedá materialment cubert de flors, coronas, rams de llover y aucells.

La societat *Romea* li regalá també una rica corona de llover artificial de molt bon gust artístich.

Sobre un periódich de Palma.—Lo número corresponent al dilluns del acreditat periódich *El Comercio*, que 's publica en Palma de Mallorca, ve orlat ab motiu de la inauguració de la «Escuela Mercantil» d' aquella ciutat, per la qual habia abogant de continuo. Dit periódich defensa també la idea de la celebració de magníficas firas y festas y la creació d' una Caixa d' Ahorros y Montepio en lo interior de Palma.

Desitxém que aixís com ha lograt son primer objecte logri 'ls dos restants.

Alarma.—En lo barri de Hostafranchs hi hagué ahir dematí una verdadera alarma, motivada per un gos rabiós, 'l qual, després d' haber mossegat á altres gossos mossegá també á dos homes. La autoritat ordená que 's matés al referit gos y á tots los demás que habia mossegat á fi de evitar la propagació de la hidrofobia.

Trovalla.—Un tinent de infantería de la reserva de Tarragona ha depositat en poder del jefe d'ordre públich, un feix de bitllets de Banch que habia trovat en un dels principals carrers d' aquesta capital. Aquets bitllets—que segons sembla suman una respectable quantitat—s' entregarán al qui acredití serne duenyo.

Nou Llicenciat.—Ha rebut lo grau de Llicenciat en medicina y cirujía en aquesta Universitat, lo nostre amich y company en la premsa D. Salvador Mas y Ministrál, natural de Girona. Rebi donchs nostra enhorabona.

Donatius.—En vista de la inmensa miseria que comensa á establirse entre algunas familias del vehí poble de Sant Andreu de Palomar, lo fabricant de pastas D. Ramon Soler ha fet un donatiu de quatre arrobas de dit article, las quals s' han repartit per igual entre 'ls necessitats.

La empresa del tran-via de vapor ha fet altre donatiu pera solemnisar l' estreno de sos cotxes-modelo.

Proba.—Avuy se verificará en los salons del Foment de la Producció Espanyola, á dos quarts de cinch de la tarde, la proba d' un piano de gran quá, per concerts, construhit en los tallers del senyor Theodor Wirt, situats en lo carrer de l' Aurora, núm. 11.

Anunci humorístich.—Lo litógrafo senyor Riera ha publicat un xistós llibret, en lo que ha tingut l' humorada d' anunciarhi las décimas de Nadal.

No cal dir que 's escrit en catalá y abunda en ell lo bon humor.

Felicitém al senyor Riera per sa idea ja que tant nos plau veure anunciar en catalá, y li desitxém que l' humorístich llibret dongui sos fruyts.

CATALUNYA

Puigcerdá, 30 de Novembre.—A consecuencia d' una gran nevada ocorreguda aquets dos dias últims en tota la Cerdanya, ha quedat interrumpit lo servey de correus.

Sentmanat, 1 de Desembre.—En lo padró Industrial d' aquest poble s' acaba de descubrir una defraudació considerable, gracias á las gestions practicadas per lo senyor Jefe Económich.

Sembla que alguns individuos tractaban de aprovecharse de las distraccions administrativas.

Lo fet es grave y no poden ferse comentarios, puig s' ha ordenat que s' obrís una informació per descubrir tota la veritat possible.

Tarragona, 1.—Ahir en l' acte mateix de posarse en franquía una goleta mercant, embarrancá en lo centro del nostre port. Durant tot lo dia varios mariners y 'ls tripulants d' altres barcos treballaren per tréuerla á flote, mes no han pogut ferho encara á causa de la gran quantitat de terra fangosa que existeix en dit port.

Tarrassa, 1.—En aquesta ciutat d' un quant temps en aquesta part hi abundan mes del que pertoca las defuncions, puig son bastantas las víctimas, sobre tot de la joventut, de la *passa* que segons diuhen es la tifóidea.

Girona, 1.—Ha sigut molt del agrado del públich la nova companyia drámatica que desde 'l dissapte actúa en nostre teatro Principal, baix la direcció del primer actor senyor Rodriguez Jordan.

En lo desempeñyo de las duas obras representadas, que son *La Cruz del matrimonio* y *La Aldea de San Lorenzo*, s' hi distingeixen d' una manera especial las senyoras Romeral, Cuello y Samaniego y 'ls senyors Jordan, Tormo y Esteve.

—Ahir á las nou del dematí se formá lo Consell de Guerra pera veurer y fallar lo proces instruhit contra un capitá de la reserva de Girona, que fa pochs mesos faltá al respecte degut á son superior gerárquich.

Vilanova y Geltrú, 1.—Está ja completament terminat lo pont que s' estava construhint en la carretera que va d' aquesta vila á Vilafranca.

MOVIMENT CIENTIFICH Y ARTISTICH.

Societat Protectora dels animals y plantas.—Aquesta societat celebrarà sessió demá dijous á las vuit del vespre, per tractar dels següents assumptos: «Medis que convé posar en práctica per evitar lo mal tracte dels animals, Dictámen per las comissions. Resultats del Congrés de Bruselas.»

Conferencia.—En la conferencia pública que tindrà lloch lo dilluns próxim en lo «Foment de la Producció Espanyola», se ocupará don Pere Estasen de «El tratado de Comercio con Inglaterra.»

«Butlletí del Ateneo Barcelonés».—Hem rebut lo «Butlletí del Ateneo Barcelonés» corresponent als mesos de Juliol, Agost y Setembre, lo qual conté 'ls estatuts, reglaments del interior, del gabinet de lectura y de la biblioteca, concursos, y una nota detallada de las obras que durant lo trimestre han entrat á formar part de la biblioteca del «Ateneo».

ECLIPSE DE SOL

Segons los cálculs de I. Martí Turró.

Avuy dia 2, á la matinada, tindrà lloch un eclipse parcial de sol (invisible en Barcelona) y visible tant sols en las regions del polo Sud, á las horas y en los punts següents:

Principi del eclipse.—A las 2 h. 54 m. matí; per los habitants que se trobin á 17° 10' al

Oest del meridià de Barcelona y á una latitud de 64° 15' al Sud (Occea glacial del Sud).

Mitja del eclipse.—A las 3 h. 20 m. matí; per los que 's trobin á 45° 14' longitut Oest y 67° 34' Sud (Occea glacial del Sud).

Ultim contacto (fi del eclipse).—A las 3 h. 46 m. matí; per los habitants de la terra situats á 75° 29' Oest y 66° 18' Sud (T. de Palmer y Grachkam).

Fase máxima.—Será de 0,04 tant solzament.

Secció de Fondo

«IRURAC-BAT.»

Mentres en Sevilla, un ministre, 'l mes insustancial de tots, asseguraba que en Espanya 's disfruta de mes llibertat que en cap altra nació d' Europa, lo tribunal de Imprempta de Burgos s' encarregaba de demostrarho prácticament ab lo periódich *Irurac-bat*. Lo fiscal d' Imprempta denunciá 'l número corresponent al disset de Novembre passat per una carta fetxada en Madrid; y 'l tribunal de Imprempta dictá un auto al dia següent *manant suspendre immediatament la publicació del referit periódich, en conformitat á lo disposat en lo article 29 de la expressada lley.*

Cap dels cassos compresos en lo article 29 de la lley abraza á nostre colega, segons afirma. Aquestos casos son los següents: Primer. Si 's publica un periódich avans d' haber extingit la condemna. Segon. Si 's publica, no obstant de haber sigut suprimit. Tercer. Si un altre periódich serveix la suscripció del suspés. Quart. Si publicantse dos periódichs y aprofitant los dos pera la impresió la mateixa caixa ó la major part d'ella, en lo cas de ser l' un condemnat, serveix l' altre la suscripció d' aquell.

Donchs, bé; lo periódich *Irurac-bat*, que veu la llum pública en Bilbao, no 's troba comprés en cap d' aquells cassos, y no obstant ha sigut condemnat á suspendre la seva publicació. Tenim donchs en consecuencia, que 's pronuncia una condemna, avans de tenir lloch la denuncia; avans de saberse si la carta denunciada pe'l Fiscal es ó no penable, segons la actual lley d' impremta; y ha sigut condemnat sens haberli permés la defensa. La redacció del periódich no tingué altre medi que obehir lo disposat per lo tribunal y cessar en sa publicació. Com si la premsa no 'n tingués prou ab una lley que condemna las intencions y 'ls atachs indirectes, debian apareixe tribunals que condempnin avans de defensarse, per la sola y exclusiva opinió d' un fiscal.

La premsa entera s' ha fet eco de la sospresa general causada per un auto semblant. ¿Estaba l' *Irurac-bat* comprés en los cassos senyalats en l' article 29 de la actual lley d' impremta? Segurament que no. Donchs, ¿com s' explica un fet tant estrany, una condemna sens atendre á la part denunciada? Las lleys se fan y 's publican pera que 's compleixin, y á son compliment está tothom obligat. L' assumpto necessita aclararse; se deu saber á que obehix una irregularitat semblant; debém procurar que sia una vritat la lley, encara que tinga tots los inconvenients de la present; debém estar segurs de que 'ls procediments que en ella 's

marcan serán respectats y seguits per los encarregats d' aplicarlas; d' altra manera tornariam al caos.

Interessa al periódich condemnat que s' aclari la situació, é interessa á tota la premsa, perque 'ls interessos d' aquesta son solidaris. Uním la nostra veu á la del *Irurac-bat* per protestar contra 'ls procediments empleats contra 'l nostre colega.

Correspondencias

DEL DIARI CATALA.

Madrid 30 de Novembre.

Ahir va correr com á certa la noticia d' haber Martinez Campos romput ab los constitucionals per creuer que aquestos lo portan á una política de aventuras y á mes massa avansada, rebasant lo límit de sos compromisos. Anit y avuy he procurat enterarme y no resulta certa per ara. Sembla, sí, que Martinez Campos resisteix á la tendencia manifestada per alguns constitucionals, principalment perque creu que aquestos no enrahonan ni obran per son propi compte, sino de acort ab Sagasta. Ja he dit que 'n aixó té rahó 'l general; pero l' Alonso Martinez procura contrarrestar los ímpetus constitucionals, manifestant tendencias oposadas que mantinguin l' equilibri. Sagasta podria solsament produhir un rompiment decidintse per sos antichs amichs públicament; pero no ho fa insistint en son silenci. Es indudable que á Martinez Campos, se li han dat esperansas de formar mes ó menos prompte ministeri, pero ab certas condicions que proban la desconfiansa y 'l recel ab que son mirats los constitucionals. Aquest recel no senta bé á aquestos y per aixó aquell sol contribuheix á exasperar son ánimo.

Certs constitucionals no veuen ab mals ulls los propósitos d' una conciliació ab Castellar y alguns altres elements, per exemple, los que representan Moret, Sardoal, Montero Rios y fins Martos; pero partint sempre de que tota iniciativa política havia de ser, cas de realisarse aquella, de Sagasta, com jefe, com la persona mes íntimament lligada per sas ideas y per sa historia ab lo duch de la Torre. Ab Zorrilla 'ls constitucionals no hi volen res, hi ha entre dit personatje y Sagasta absoluta incompatibilitat, y als demás los consideran aquells fora de tota acció política, fora de tota aspiració lligítima al govern. Diran vostés que demostra bé y revela un egoisme casi mónstruo lo que 'n aquets cálculs se rebaixi als uns y 's precindixi de 'ls altres que son los que mes arraigo tenen en lo poble espanyol; pero 's veritat, gracias als apóstatas, als débils y als impacients insensats que han fet possible, si no proplable la rehabilitació dintre d' una mal anomenada democracia, d' elements que sempre foren y sempre serán sos enemichs, impulsats purament per miras personals y bastardas ideas. Que 's pensa en aixó, no ho duptin vostés, no ho dupti 'l poble. Hi ha empenyo en que aqui no hi hagi jamay una cosa útil y que la política no deixi de ser un joch de compares, y fins vegadas un medio de viurer y dominar, y sempre una farsa que costea la nació espanyola.

Martinez Campos ha interpost sa influencia ab D. Alfons en favor del brigadier Salcedo, que com saben vostés está pres y subjecte á una sumaria. No s' ha dit la causa, pero he sentit dir que 's per una falta de disciplina, no agena completament á la política. Es amich apassionat de Martinez Campos y no sempre ha expresat prudentament aquesta passió. — X. de X.

París 29 Novembre.

Lo principi de la sessió de la Cámara de diputats ha sigut una manifestació de simpatia donada per las esquerras al coronel Rin per la conducta noble y digna que seguí 'l dia en

que Baudry-d'Asson promogué un escándol pocas vegadas vist. L' espadatxi Cassagnac, llegint una carta del espressat coronel, cregué que la Cámara faria alguna demostració contraria; pero se'n ha portat un xasco. La lectura de la carta ha produhit un efecte moit diferent del que ell se proposaba.

Al entrarse luego en una esmena presentada per M. Sonnier á la lley d' instrucció primaria gratuita, y al veure que anaba á resoldre's en un sentit no agradable á las dretas, s' ha aixecat lo mateix Cassagnac per fer seva la espressada esmena, y després d' algunas paraulas en son favor pronunciadas, ha sigut desetxada per la Cámara per mes de 300 vots. S' ha votat poch després, la totalitat del projecte que ha sigut aprobat per 363 vots contra 107.

En lo senat, rival ja dels escandalosos fets de la Cámara de diputats, s' hi ha promogut una escena impropia dels pares graves que 's seuen en la alta Cámara. Un antich magistrat del imperi s' havia proposat, valentse dels pressupostos, atacar al ministre de justicia, ha enraonat duas horas y al contestarli monsieur Cazot ab tota la calma y serenitat del qui sab lo que te al devant, ha manifestat que no volia contestar á atachs personals indignes d' aquella tribuna; ha dit que las revocacions de magistrats fetas ab una extrema prudencia, s' habian dirigit á funcionaris enemichs de las instituciones de la Fransa; que respectaba 'ls *escrúpols* de conciencia dels que habian presentat la dimissió, no obstant de creure que habian tardat massa; que eran la expressió d' una hostilitat que sols esperaba ocasió per manifestarse y que aquellas dimissions li habian inspirat un poch de llástima. Aquestas paraulas han *tret de casillas* als leaders de las dretas. Crits, soroll, saragata, abandono dels assientos, amenassas, tot quan vos sembli mes en caràcter ab los energúmenos de la dreta, ha sigut posat en práctica. Terminat lo tumulto, M. Cazot ha continuat tranquil y seré 'l seu discurs, al que ha probat de contestar M. Baragnon, essent luego votat lo pressupost del interior y de cultos ab una esmena que aumenta la paga dels cardenals, arquebisbes y bisbes.

En la iglesia de Sant Agustí han celebrat los dominichs l' aniversari de la mort del P. Lacordaise. La premsa ultramontana havia donat cita per aquesta iglesia á tots los reaccionaris, de qualsevol color que fossen, per simular una protesta contra la expulsió dels frares. Lo celebrat P. Montsabré estava encarregat, no del sermó, que ja sabia no debía pronunciarne cap, sino de la arenga que ha versat tota sobre 'ls decrets de Mars y per lo tant ha sigut una filípica contra 'l govern. En aquesta arenga han sigut pronunciadas paraulas que indican de sobras lo grau d' exaltació dels clericals. ¿Ahont es la llibertat? cridaba M. Montsabré; la Fransa honrada, la que vol llibertat y República, no está ab vosaltres (referintse al govern), sas simpatias están ab las congregacions religiosas. La literatura clerical prent desd' algun temps un giro típic un caràcter especial; demana la llibertat de conciencia, la llibertat del pare de familia, la República, la llibertat d' associació. ¿No es vritat que es curiós sentir demanar aquestas llibertats als que sempre las han negat? Pero, es que s' han tornat contra ells las lleys que feyan contra 'ls altres; es que per primera vegada s' ha posat ab mes ó menos valor, en práctica la igualtat devant la lley. Los republicans no poden associarse; ells tampoch; per aixó demanan la llibertat d' associació. Deuhen sometres á la lley que crearen y aquesta sumissió no 'ls convé.

Los *fiels*, exaltats per lo pare predicador, han proromput al sortir de la iglesia en alguns crits de ¡viscan los pares y visca la llibertat! Las senyoras eran las que mes se distingian en sos crits y 's desfeyan en insults contra 'ls agents del govern. ¡Pobras penitentas! Algunas han sigut detingudas; pero ja podeu suposar que luego quedarán en llibertat.

X,

Tàrraga 30 de Novembre.

Ting de relatar un fet que encare que si be no es d'interés per tots los lectors d' aquest periódich, es molt censurable per la mala administració de correus y principalment per lo que pertany a n' aquesta vila.

Es lo cas que apesar de ser una població de uns 3000 vehins no conta en la Estació del camí de ferro ab un busson ahont puguer tirar las cartas, dat cas que no siguin a temps al busson de la Administració, y aixó fá que alguns tinguin la molestia de esperar que passi 'l tren pera tirarlas al busson del cotxe ambulant, pero per desgracia aqueix deu esser sense fondo ja que son moltas las queixas de que no arriban a son lloch.

De mí sé dirli que ab cosa de un mes, de las set ó vuit que hi he tirat ne faltan quatre, de manera que 'l que li convinga tirarnhi alguna li proposo que ho fassi com jo, que me he vist ab lo antes indicat. Li estimaria cridés la atenció de qui corresponga, pera veurer si s'hi posa remey, puig ja compendrà los perjudicis que s' están causant al públich en general y al comer en particular.

Lo Corresponsal.

Correu de provincias

Madrid 30.—De *El Liberal*.

— Per son pare mateix ha sigut recullit en lo riu Nagerilla lo cadávre de una noya de quinze anys que, segons se suposa per lo rastre de sanch descubert, fou asesinada en lo mont del poble de Bobadilla (Rioja). Res se sab del autor ó autors d' aquest crim.

— En la mateixa provincia de Logronyo ha ocorregut un' altre crim quals terribles circumstancias coincideixen ab lo anterior. Veus aquí ab quins termes lo refereix nostre corresponsal de Cervera del Riu Alhama:

«En lo poble de Cornago, d' aquest partit, ocorregué en la matinada del dilluns passat un succés que impresioná vivament á sos moradores. Passaban uns colmeners de Algea per los carrers de aquell poble, quan al arribar á las cantonada entrebancaren ab un mort; com encare era de nit, sense adornarse de mes anaren á avisar al jutje municipal, que immediatament se trasladá sol al lloch del succés, y ¡quina no seria sa amargura y situació al coneixer á son fill major, que no altre era qui havia sigut assassinat la nit última! En un principi apareixia tapada la causa de la mort, pero constituhit en dit poble lo zelós jutje de primera instancia, ha tingut la satisfacció de descubrir lo autor del crim, que á aquesta fetxa 's trova en las presons de Cervera.»

Dita desgracia ha sigut molt sentida en aquesta provincia, ahont era molt coneguda la familia del difunt; puig además del càrrech del pare, dos oncles ne desempenyaban d' altres molt distingits en Logronyo y Calahorra.»

— En la matinada de ahir se escaparen de la presó de partit de Alcalá de Henares dos presos que feya un any 's trobaban processats per lo delict de furt d' uns bultos en un tren.

— Al passar avans d' ahir lo tren-correu per la estació de Algodor, la guardia civil de aquell punt observá que al estribo de un cotxe hi anaba un home á qui consideraren sospitós, per lo qual li feren quatre disparos, destrosantli per complert la má dreta. Detingut al caure á terra resultá que intentaba fer un petit viatge ab la possible economia.

Secció Oficial.

— Cos de Telégrafos.—Telégramas rebuts en lo dia de la fetxa y detinguts en dita ofissina per no trobarse á sos destinatarios.

Saragossa. Francisco Aguirre, Mallorca, 342.—Lleyda. Ramon Costales, Berenguer-Vell, 3.—Grao. Eduard Conde Anton Viñas, sens senyas.

—Madrid. Fidel Arcono, id.—Barbastro. Florenzia. Solanilla, Hospital, 3, primer.—Madrid. Francisco Rubio, Ferrán, 5.—Id. Guillém Gago, sens senyas.

Barcelona 30 Novembre de 1880.—Lo Director de la Secció, Orestes de Mora.

Escorxador. *Relació dels caps de bestia morts son pes é import dels drets que han pagat en lo dia 29 de Novembre de 1880.*

Bous, 00.—Vacas, 46.—Badellas, 31.—Moltons, 529.—Machos, 11.—Cabrits, 00.—Crestats, 34.—Total de caps, 651.—Despullas, 356 pessetas, 08 céntims.—Pes total de las mateixas, 16175.—Dret, 24 céntims.—Recaudació, 3882 pessetas 00 céntims.—Despullas, 356'08.—Total, 4238'08.
Tossinos á 25 ptas. 142.—Total 3550.

Defuncions.—Desde las 12 del 30 á las 12 del 1 de Desembre.

Casats, 5.—Viudos, 0.—Solters, 3.—Noys, 2.—Abortis, 1.—Casadas, 2.—Viudas, 3.—Solteras, 1.—Noyas, 5.

Naixements.—Varons, 11.—Donas, 11.

Secció Comercial

COMPANIA DELS FERRO-CARRILS DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA.

Relació de las expedicions despatxadas en Port-Bou ab destino á Barcelona lo dia 30 de Novembre de 1880.

Tolosa, Caballs á Gourdin.—Macon, Volateria á Ferrer germans.—Id. id. á Victori.—Gimnot-Baturach, Hous á Pons Ravel, Volateria á P. Palanás.—Hart-Foutiere, Mostras á Moler y Companyia.—Paris, ie. á Lucena.—Id. id. á V. Butó.—Cette, Metall deurat á Llorens gemans.—Paris, Maquinaria á Pujol.—Id. Coure á M. Soler.—Argeler-Sur-Mer, Aigua mineral á Fortuny Paris, Maquinaria á Chacon.—Ville-neuve Sur Lot, Sireras á Ballus.—Sant Denis, Periumeria á Joan Dachs.—Nimes, Acoys buyts á Planchon.—Moaoliuse, formatje á Guqne, tiein.—Gibois, Aigua cuyt á Planchon.—Nimes, Desperdicis á J. M. Roca.—Carcasona, Maquinaria á Buregan.—Ganja, Baldosas á Vila.—Montrehan, Dogas á M. Molinas.—Port Bou, Llibreria á D. Solá.—Id. Aigua mineral á Fortuny.—Id. Bocoys buyts á Bertran.—Id. id. á Gironella.—Id. Vacas á Coll.—Id. Yeguas á Palluch.—Id. Vacas á Bloch.—Id. id. á Soner.—Id. id. á Celedonio.—Id. Mulas á Molla.—Id. Vacas á Brunet.—Id. Puntillas á Rosell.—Id. Aigua mineral á Mir germans.—Id. Teixits á M. W. y Coll.—Id. Vidrieria á Muci.—Id. Plumas á Estrada.—Id. Teijits á D. Solá.—Id. Rejojeria á id. Id. Sombreros á Fercada.—Id. Sedas á Falp.

PORT DE BARCELONA.

Embarcacions entradas en lo dia d' ahir.

De Liverpool y escalas vapor Nieta ab efectes. Además 5 barcos menors 26 ví.

Despatxadas.

Pera Newport vapor inglés City of Exeter, en lastre.
Id. Pensacola corbeta rusa Ulrica.
Id. Sunderland vapor inglés Corteu.
Id. Nova Orleans corbeta italiana Lluciá Serra.
Id. Marsella vapor francés Eridan ab efectes.
Id. Cete vapor francés Adela.
Id. Manila vapor Magallanes.
Id. Liverpool vapor Campeador.
Id. Mahó vapor Puerto Mahon.
Id. Palma vapor Mallorca.
Id. Marsella vapor Numancia.
Además 8 barcos menors ab efectes.

Sortidas.

Pera Valencia vapor inglés Pelayo.
Id. Glasgow vapor inglés Apollo.
Id. Sunderland vapor inglés Nortócate.
Id. Marsella vapor francés Eridan.
Id. id. vapor Nuevo Estremadura.
Id. Mahó vapor Puerto Mahon.
Id. Cete vapor Correo de Cete.
Id. id. vapor Joven Pepe.
Id. Bilbao vapor Anselmo.
Id. Manila vapor Magallanes.
Id. Filadelfia corbeta rusa Delfin.
Id. Buenos Ayres poláera Bella Dolores.

CAMBIS CORRENTS

DONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLLE-

GI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA DEL DIA I DESEMBRE DE 1880.

Lóndres, 90 d. fetxa, 48'15 per 5 ptas.
Paris, 8 d. vista, 5'03 p. per id.
Marsella, 8 d. vista, 5'03 p. per id.

8 DIAS VISTA.			
Albacete.	174 »	Lugo.	374 »
Alcoy.	174 »	Malaga.	174 »
Alicant.	174 »	Madrid.	178 »
Almeria.	378 »	Murcia.	172 »
Badajós.	378 »	Orense.	374 »
Bilbao.	178 »	Oviedo.	172 »
Búrgos.	172 »	Palma.	578 »
Cádiz.	174 »	Palencia.	172 »
Cartagena.	174 »	Pamplona.	172 »
Castelló.	578 »	Reus.	174 »
Córdoba.	174 »	Salamanca.	374 »
Corunya.	172 »	San Sebastia.	172 »
Figueras.	578 »	Santander.	174 »
Girona.	578 »	Santiago.	378 »
Granada.	378 »	Saragossa.	178 »
Hosca.	578 »	Sevilla.	178 »
Jeres.	174 »	Tarragona.	174 »
Lleyda.	578 »	Tortosa.	374 »
Logronyo.	374 »	Valencia.	par »
Lorca.	778 »	Valladolid.	378 »
		Vigo.	174 »
		Vitoria.	172 »

EFFECTES PUBLICHS.

Tit. al port. del deute cons. int. 22'05 d. 22'10 p.
Id. id. exterior em. tot. 22'75 d. 22'90 p.
Id. id. amortisable interior, 41'50 d. 42' p.
Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 43'65 d. 43'80 p.
Id. del Banch y del Tresor, série int. 100' d. 100'50 p.
Id. id. exterior, 100'50 d. 100'75 p.
Id. Tresor sobre prod. de Aduanas, 99'75 d. 100' p.
Id. del Tresor Isla de Cuba, 94'50 d. 94'75 p.
Cedulas del Banch hipotec. d' Espanya, ' d. ' p.
Bonos del Tresor 1.ª y 2.ª série 99'75 d. 100' p.
Accions del Banch hispano colonial, 135'65 d. 136' p

ACCIONS.

Banch de Barcelona, 157' d. ' p.
Societat Catalana General de Crèdit, 198'50 d. 199'50 p.
Societat de Crèdit Mercantil, 45' d. 45'50 p.
Real Comp. de Canalizació del Ebro, 13'15 d. 13'35 p.
Ferro-carril de B á Fransa, 134'50 d. 134'75 p.
Id. Tarragona Martorell y Barcelona, 2'475 d. 255'25 p.
Id. Nort d' Espanya, 73'65 d. 73'85 p.
Id. Almansa Valencia y Tarragona, ' d. ' p.
Id. Medina del Campo á Samora y de Orense á Vigo 71'25 d. 71'50 p.
Id. Valls á Vilanova y Barcelona, 57' d. 58' p.

OBLIGACIONS.

Emprèstit Municipal, 101'50 d. 101'65 p.
» » emissió 1.ªer Janer 1880, 94'35 d. 94'65
» Provincial, 104'50 d. 105' p.
Ferro-carril de Barc. á Saragossa, 113' d. 113'50
Id. id. id.—Série A.—62'25 d. 62'50 p.
Id. id. id.—Série B.—62'50 d. 63' p.
Fer-car. Tarrag. á Barc. y Fransa, 106'40 d. 106'60
Id. Tarragona á Martorell y Barcelona y de Barcelona á Girona, 102'40 d. 102'60 p.
Id. Barc. á Fransa per Figueras 63'90 d. 64'15 p.
Id. Minas S. Joan de las Abadesses, 93'25 d. 93'50 p.
Id. Grau de Valencia á Almansa, 52' d. 52'25 p.
Id. Córdoba á Málaga, 61' d. 61'50 p.
Canal de Urgell, ' d. ' p.

TELÉGRAMAS COMERCIALS.

Liverpool 30 Novembre de 1880,
Vendas de cotó, 10000 balas.
Mercat sens variació. Baiva 3732 pera entregar.
Ahir als 11'16 per americá. Indias baixa 11'16 per á entregar.
Nova-York 29 Novembre.
Cotó 12 or.
Arribos 81000 balas en 3 dias.

COTISACI Óoficial de las Bolsas de Madrid, Paris y Lóndres, del dia 1 de Desembre de 1880.

Madrid. Renta perpet. int. al 3 p. % 21'97 112
» » ext. 22'60
Deuda amort. ab interés 2 p. % int. 42'20
Bonos del Tresor de 2,000 rals. . . . . 99'85
Oblig. del Banch y Tresor série int. 100'
Id. del T. sobre prod. de Aduanas. 101'
Id. generals per ferro-carrils. . . . . 43'15
Paris.—3 p. o10 consolidat francés. 85'50
Lóndres.—3 p. o10 consolidat inglés. 98'13116

TELEGRAMAS particulars de las Bolsas de Madrid Paris y Lóndres.

Madrid.—Consolidat interior. . . . . 20'95
Subvencions. . . . . 43'10
Amortisable. . . . . 42'40
Bonos. . . . . 99'95
Paris.—Consolidat interior. . . . . 20'40
» » exterior. . . . . 21'31

BOLSI. (Segons nota de la casa Espinach).—A deu de la nit quedava lo Consolidat á 21'92 112 diner y 21'95 paper.

SECCIÓ DE ANUNCIS

GUANO COPRÓS

LO NON PLUS-ULTRA DELS GUANOS.

Conté de 8-75 á 9 p. 100 de amoniaco, 20 á 25 p. 100 de fosfat y 7 p. 100 de sulfat de potasa, sosa y magnesia.

Lo millor del guanos que avuy s' usan, conegut ja per tot arreu pe'ls grans resultats que dona en tota classe de grans y hortalisas.

Dirigirse á D. Joseph Ferran y Dalmases, carrer del Palau, 5, despaitx; ó en lo carrer de Viladomat 42, magatzem. Vich: Casa Salero, espardanyer, Plassa de la Cathedral: Igualada, don F. Aguilera carrer de Argen. Reus, don V. Voltes, plassa del Castell. Manresa, D. F. Serra, plassa del Olm. Granollers D. J. Mora (a) Noy Alau.

AL GUST INFANTIL

41, ARGENTERIA, 41.

Están de enhorabona los pares de familia.

Acaba de obrirse un establiment de sastrería, especial pera noys. En ell se trobará un variat assortit de trajos de tots gustos y pera totas edats, sent sos preus mes que baratos. Als col-legis grans rebaixas.

PASTILLAS DE NIELK

DE

CLORAT DE POTASSA COMPRIMIDAS

PERA LAS

ENFERMETATS DE LA GARGANTA

Anginas agudas y crónicas, bronquitis, ulceracions bucals y faringias, salivació mercurial, fetidésa d' alé, estinció de la veu, difteria, crup, etc. etc.—Preu ó rals capsá. Se ven en las principals farmácias.—Depósit general Dr. Masó, Rambla dels Estudis, número 9, Barcelona.

RASPAIL

Ultim manual de la Salut, lo mes còmpert de tots, ab notas aclaratorias; diccionari de paraulas ténicas en castellá, catalá y francés; causas y defensas, gran farmacopea y cassos práctichs per lo Dr. Puigferrer. Mé-todo al que deuen sa salvació molts desahuciats en tífus, tísis, venéreo, herpes, reumatisme, etc.—Se ven, carrer de Sant Pau, núm. 13, pis primer, porta primera.

FERRO DIALISAT CASES.

Recomenat per la classe méica contra la anemia, clorosis, estenuació, debilitat, leucorrea, etc., Aventatja 'ls demés preparats de ferro per no tenii olor, sabor ni ennegrir jamay las dents, essent tolerat per los estómachs mes delicats. Reemplassa ab ventatja al Ferro Bravais.

Al per major, Farmácia de Aviñó y Cases, plassa de la Llana, 11.—Barcelona: Al detall en quasi totas las farmácias.—Preu 3 pessetas pot.

Marca de la fábrica

CALSAT A MAQUINA.

BARATURA SENS IGUAL. — Carrer de la Fustería, 5. Botinas pera caballer de 7 pessetas y mitja á 12. — Id. pera senyora de 6 á 13. Tot lo calsat portará estampada en la sola la marca de fábrica.

VI DE LA VID DEL

VI LLOBREGAT

«Compañía de propietarios vinícolas.»

Lo serveix embotellat á domicili á 14, 16 y 18 quartos porró. Se paga al contat.

Se reben avisos: Plá de la Boquería, 6.—Carrer Xuclá, 17.—Passeix de Gracia, 135 y 137, y en lo Depósit Central, Diputació, 243.

TINTORERÍA

de Agustinoy, Sant Ramon, 17.

Un sobretodo tenyit	12 rals.	Rentat,	9
Un Jaqué	» 10	»	8
Americana	» 8	»	7
Un pantalon	» 7	»	4
Una armilla	» 4	»	2'50, 15

AVIS

Se colocan caudals desde 2,000 rals á 50,000 ab bonas garantías, produhint de 5 á 10 pessetas cada dia segons los capitals, quals interessos se pagan per mesadas. Rahó Fernando VII, 29, segon.

Tintorería Francesa

DE GERONI OLIVÉ

Corders, 4, prop la plassa de la Llana.

Un sobretodo tenyit	12 rs.	Rentat	9
Un jaqué	» 10	»	8
Americana	» 8	»	7
Un pantalon	» 7	»	4
Una armilla	» 4	»	2

Curació de las malalties

DE LA VISTA.

Tractament especial que excluheix cáustichs y operacions. Grans y positius resultats. Consultas de 12 á 2 y de 6 á 8.

ASALTO, 27, primer.

NO MES CABELL BLANCH.

TINTURA LLADO.

Es la-única pera tenyir lo cabell en un minut sens tacar lo cutis; no te rival en l' Univers.

A 17 rals, laboratorí químic de don Joseph Lladó y Creus, carrer de la Boquería, 26' primer, Barcelona. Madrid, carrer Major, 41, droguería.

Enfermetats sifilíticas: curació rapidíssima, radical, assegurada, sens fer lli; ab las inofensivas fumigacions del metje especialista M. Planchadell; consulta gratis. Carrer Arolas, 2, pis primer.

FÀBRICA DE MANGUITERIA

DE
AGUSTÍ FERRER Y COMPANYIA

CARRER DEL BRUCH, N.º 4.

Grandios y variat assortit en manguits, manteletas, alfombras, tapa-coixs, mantas de viatge, gorrás, tapabocas pera caballer, guarnicions pera abrichs, etc. etc.

En la mateixa casa se trobará un magnífich assortit en articles de punt de llana pera senyoras y noys, de las mellors fàbricas extrangeras, com son mocadors, mantellinas, toquillas, manteletas, abrichs y capetas, etc. etc.

Tot arreglat á preus sumament baratos.

CROMOS

novament arribats, desde 4 duros 'l miller ab impressió.—Gran assortit de colleccions.

SOBRES

comercials ab membrete desde 30 rals l' milé.

AL ESCUT CATALA.—TRES LLITS, 5.

ANÍS DEL MONO.

Se recomana per ser lo mes agradable y digestiu de tots quants son coneguts fins avuy.

De venta en totas las dulcerías, tendas de comestibles y cafés.

TELEGRAMAS

Noticias del exterior

Segons los darrers telégramas dels diaris extrangers.

Baosich, 28.—La mes gran tranquilidat regna en Dulcigno y sos encontorns.

Quan Bozo-Petrovich ha fet sa entrada en la ciutat, los habitants li han demostrat una gran consideració.

Dissapte al mitx dia lo pabelló montenegrí ha sigut issat sobre las murallas y saludat segons la costum.

Dublin, 29.—Un gran *meeting*, organiat per la Lliga agraria, tingué lloch ahir á Sligo. Los senyors Dillon, Sexton y molts altres membres del parlament hi assistiren y pronunciaren discursos.

Avans de l'obertura de la reunió s' han descobert sota l' estrado duas ampollas plenas de pólvora.

Ginebra, 29.—Lo Gran consell envia á las cámaras dos diputats radicals, los senyors Vautier y Favou, per representat lo consell dels Estats.

Sutomore, 28.—Los habitants de Dulcigno han sigut desarmats.

Dervisch-Pachá, habent cumplert sa misió, ha arribat á Scutari ab sas tropas y ha declarat que marxaba en direcció al Epiro.

Telégramas particulars

Lleyda 30, á las 7'15 tarde. — Segueix la ressenya del banquet dedicat al senyor Balaguer.

Se ha aixecat pera pronunciar un brindis lo senyor Rios Rosas comensant per declinar la honra personal que ab las frases halagüenyas á ell dirigidas se li havia tributat, encar que la acceptaba tota pera son idolatrat germá

l' ilustre tribuno don Anton que fou lumberra del Parlament espanyol. L' orador ha dit que á son entendre obehía á un plan estudiant lo tancament de las portas del Congrés pera los que portan son apellido. Parlant de la llibertat de conciencia ha dit que sens ella no pot existir verdadera llibertat, y que si bé en Espanya ha sigut formal y legislativament proclamada, se prohibeix son exercici en la práctica, abús que detesta y lamenta tant més en quant se declara católich sincer. Ha proclamat, després, la necessitat de donar amplitud al dret electoral, com un medi de anar acostantse al sufragi universal.

Se ha ocupat també l' orador de la llibertat del pensament, y ha dit parlant de la premsa que fa las únicas limitacions que es licit á sas lliures manifestacions sens las que imposan de consum la moral y lo códich.

Lo senyor Rios Rosas ha brindat al finalisar son discurs per lo directori del partit y molt especialment per son il·lustre membre lo senyor Sagasta; aixís com ha brindat també per lo senyor Balaguer, y per fi, per los periodistas dels diferents partits allí presents y per aquest hermós pais, ha dit «que ya considero como mi nativo hogar.»

Per fi se ha aixecat lo senyor Balaguer qual moviment es saludat per una nutritiva salva d' aplausos, seguida d' un silenci y una espectació profunda.

«Abrumat lo cos de fatigas, ha comensat dihent lo senyor Balaguer, per emocions, tan reiteradas tants obsequis; vaig á brindar ab la veu del cor.» He saludat á Catalunya, patria de las llibertats; á Catalunya, ennobliada per aquells reys de Aragó, per aquells insignes Municípis; á Catalunya, que ha deixat escrit lo dogma de sas llibertats en los murs de Girona, en lo collat del Bruch y en tants altres sitis, «perque dir Catalunya, ha dit don Víctor Balaguer, val tant com dir la terra de la llibertat.»

Ha saludat á la premsa espanyola tota, sens cap excepció, á l' amiga y á l' enemiga, á n' aquella que 'ns estimula y alenta á n' aquesta que 'ns censura y fereix.

ENTERROS, FUNERALS Y ANIVERSARIOS

ANUNCIATS PER AVUY 2.

Donya Sabina Nogués y Masoliver.—Funeral y missas á las 10 matí, en la Mercé.

Don Francisco Puig y Bori.—Primer aniversario; missas á las 10 matí, en Betlém. Don Felip Azema y Fayon.—Funerals y missas á las 10 matí en Sant Jaume.

Donya Mariana de Asprer y Canals.—Entero; missa de cos present á las 10 matí en l' iglesia de Santa Agna y d' allí al cementiri.

Donya Agna Piera de Muntanyola.—Entero á las 9 matí; casa mortuoria, Carrer nou, 26. primer, pera acompanyar lo cadávre á l' iglesia de Santa Mónica y d' allí al cementiri.

EDUARDO LOPEZ.

Clases de cálculo mercantil, teneduría de libros, reforma de toda clase de letra, ortografía y correspondencia comercial.

á satisfacció del alumno.

Véjintse sós quadros. Viú, Cárme, 19, 1.

ARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan á voluntad del pacient ab l' Elíxir de Garriga.

De venda en sa farmácia, carrer de Sant Antoni Abat, n. 25.

Los ministerials, ha continuat dihent l' orador habian motejat nostre afecte á n' aquestas solemnitats públicas y ab motiu dels banquetes ab que nóstres correligionaris de Catalunya y Valencia 'ns honraren, nos habian dit oradors ambulants, ells, n' obstant han vingut á caure en la mateixa tentació y deuen haber trobat bo despres lo que en un principi jutjaren dolent, com ho proba, en efecte, lo banquet ab que alguns en Sevilla han volgut festejar al senyor Romero Robledo.

Lo senyor Balaguer creu per sa part que 'ls representants del pais han de recórrer pera coneixer las neessitats de que 's queixa y poder estudiar y proposar los medis de remediarias. Diu que ha acceptat aquest banquet porque tant nostre jefe senyor Sagasta, com tot lo partit que 'l segueix, s' troba devant per devant de una reacció que avansa armada de sofismas, prenyada de irregularitats y portant ab sí collas de frares de totas ordres; devant per devant d' un Govern que 's creu fill del sufragi, essent aixís que tant coneix lo pais quin es l' origen y quals los fonaments de sa existencia.

Lo senyor Balaguer retraxsa lo que s' ha dit de careixer d' un programa polítich concret lo partit constitucional, é invoca pera probar lo contrari las lluitas parlamentarias en que tan noble part ha pres lo partit constitucional, y en los quals ha pogut una y altra vegada fixar son dogma.

Declarant estar autorisat pera ell, ha negat qu' existeixi la menor divisió en lo seno del gran partit constitucional, puig si á lo sum existeixen lleugeras dissidencias de pur caracter local, aquestas no trascendeixen á los principis inalterablement acceptats per tots, y que coincideixen exactament ab las ideas per ell mateix novament enunciadas en Valencia y en Barcelona.

No crech, no vull creurer, ha afegit, que en Sevilla y per un home que ocupa un puesto elevat en la gobernació del Estat, se hagi vertit la especie de que sols es partit honrat lo partit conservador.

No puch ni vull creureho, ha repetit. Puig

que, ha exclamat l' orador, ¿acás no son honrats los homes que treballan pera que no estiguen afiliats á n' aquest partit conservador?

Insisteix en que no s' pot creure en que tal cosa se haja proferit en Sevilla.

No's combat, ha afeigit lo senyor Balaguer, per pur sistema las doctrinas del senyor Cánovas del Castillo, sino simplement perque son funestas al pais y á la llibertat.

Lleyda 30, á las 10'35 nit. — Continuació del discurs del senyor Balaguer.

Lo senyor Balaguer ha manifestat que creya ser intérprete del pais al dir del actual Govern qu' es lo Govern mes impopular que se ha vist. Aquesta afirmació, anyadeix lo senyor Balaguer, la faig després de haber recorregut varias provincias y d' haber estudiat l' esperit que las anima.

Fentse càrrech de lo dit per los ministerials quins han suposat que havia rectificat lo exposat en sos discursos, lo senyor Balaguer ho nega y declara que lluny de rectificarlos, ratifica y confirma tot lo que ha dit en Valencia y en Barcelona,

Lo senyor Balaguer repeteix que ha dit que volia la llibertat sobre tot. Respecte á las suposicions dels ministerials sobre de si 'l partit constitucional demana 'l poder, entenguís, afegeix, lo senyor Balaguer, que ho fa en lo Parlament oposant idees á idear, com ho fan los partits en tots los Parlaments. No mendiguem lo poder, diu, y lo poder no ve may á nostras mans si 'l partit no ha de cedir un ápice de sos principis, perquè d' aquesta manera no 'l volem. Segueixi 'l Govern son camí, afegeix lo senyor Balaguer, y seva siga la responsabilitat qu' algun dia li exigirá la historia. A alts y baixos ha avisat lo partit cumplint ab son deber. Segueixi 'l Govern son camí, repeteix lo senyor Balaguer, y seva será la responsabilitat.

Contra 'ls húsars hi ha algomávars pera defensar la llibertat. Ab los discursos pronunciats en Sevilla, no s' crea un partit.

Lo senyor Balaguer fa una trista pintura de la situació del país, oposantla á la pintura que se ha fet en Sevilla pera fer creure que tot es prosperitat.

Lo senyor Balaguer diu que será sempre soldat del partit liberal, ja se li digui partit constitucional, ja se li digui partit fusionista. Jo li dich partit nacional d' Espanya. Vull primer que tot, lo país, després la llibertat y després la monarquia constitucional, com ho entenian los Reys de Aragó, recordant lo *si non, non*.

Devant la reacció per sistema, ha dit, deuen unir-se tots los bons pera defensar la llibertat.

Lo senyor Balaguer ha dedicat un carinyós recort al eminent orador y home d' Estat, al malaurat don Anton de los Rios Rosas. Ha brindat per lo senyor Sagasta, jefe del partit constitucional, per lo duch de la Torre y per lo general Martinez Campos, fent extensiu lo seu brindis al directori. Ha proposat que s' enviaria un telégrama al president del comité constitucional de Madrid, pera saludar á tots los demés d' Espanya al saludar al de la capital. Pregá als comités dels pobles vehins que fessin públicas sas idees. Declará lo senyor Balaguer que no aspiraba á ser un dels jefes del partit, sino soldat lleal del mateix adicte á la causa del país y de la llibertat y á ella consagrat.

Terminá lo senyor Balaguer son brindis dihent: Viva Espanya y Catalunya; viva la llibertat sobre tot y sobre tots.

Lo discurs del senyor Balaguer fou interromput ab molta freqüencia per grans aplausos que s' prolongaren durant molt rato al acabar-lo.

Madrid 30, á las 5'40 tarde. — Ab motiu de las visitas que 'l general Martinez Campos ha fet aquets dias á Palacio, son varios los periódichs y molt especialment *El Liberal*, que aseguran que la fússió s' troba próxima á soldres.

La Mañana desmenteix formalment que existeixi tal perill de dissidencia en mitx dels grupos fusionats.

Lo senyor Sagasta ha experimentat alguna millora.

S' assegura que la comissió gestora del ferro-carril per Canfranc sortí molt disgustada á conseqüencia del recibiment que obtingué de part del senyor Cánovas.

Bolsa.—Consolidat, 21'70.—Bonos, 99'55.—Subvencions, 42'85.

Madrid 30, á las 9'30 nit. — Se segueix comentant la indicació feia per lo senyor bisbe de Huesca al senyor Cánovas sobre lo carril de Canfranc. Se diu que lo senyor bisbe li indicá lo temor de que triuífessen los projectes apoyats per lo senyor duch de Sexto, referents al vall de Cassa, y que lo senyor Cánovas li assegurá que sols triuífaran los projectes que favoreixin al país.

Madrid 30, á las 9'40 nit. — Se ha concedit al general comte de Valmaseda la gran creu del Mérit militar.

Ha sigut posat en llibertat lo general Ripol.

Lo Ajuntament de Triesie ha acordat assimilar los vins comuns extranjeros als nacionals, rebaixant considerablement los drets de consums.

Madrid 1, á la 1'50 matinalada. — La *Gaceta* publica un real decret jubilant al senyor Glaceraza, president de la Audiencia de las Palmas; altre nombrant al senyor Fabregat ordenador de pagos del apostadero de la Habana; altre nombrant al senyor Negrin ab lo mateix càrrech pera lo apostadero de Filipinas; altre nombrant al senyor Saralegui intendent del departament de Cartagena y rellevant al senyor Escrich, y una real ordre resolguent que s' usi lo sello undécim en los expedients sobre esacció y correccions dels notaris.

Bolsí.—Consolidat, 21'45.

Paris 30, á las 5'50 tarde. — Lo Consell de ministros presidit per M. Grevy s' ha ocupat dels assumptos corrents.

Senat: S' explana la interpelació del duch de Broglie sobre política extranjera y li contesta M. Barthélemy Saint-Hilaire.

S' ha realisat la entrega de Dulcigno ab ordre perfecte. La població va rebre be als montenegrins.

Paris, 30, á las 6'30 nit. — Los telégramas de Irlanda son cada vegada mes alarmants. Aumentan allá las adhesions á la lliga agraria, y se espera un gran «meeting» que te per objecte demanar al Parlament británich que voti reformas immediatas.

La dreta del Senat combat la política que segueix lo Govern en los assumptos exteriors.

Del nostre corresponsal particular.

Lleyda 1, á la 1'5 del demati. — S' ha celebrat lo banquet donat á D. Víctor Balaguer ab asistencia de molts de sos correligionaris, comissions de diferents pobles y representants de la premsa. Lo banquet comensá á las 6'40 de la tarde y á las 9'43 s' alsá 'l senyor Balaguer per pronunciar son discurs. Comensá saludant á Catalunya com á pàtria de la llibertat, saludo que feu extensiu á tota la premsa, fins á la enemiga, referintse á la premsa ministerial. L' orador aplaudeix als homes polítichs que recorren 'l país perque d' eixa manera coneixen sas necessitats. Acepta lo banquet ab representació d' en Sagasta y del partit avuy mes que may unit y devant del govern de la reacció, dels freres y demés órdenes monásticas. Parla del discurs fet á Sevilla, estranyanse que s' digués que 'ls constitucionals no tenen programa determinat, quals discursos y vots parlamentaris son un verdader programa. Nega que hi hagin disencions sobre principis en Barcelona, ni en Madrid, ni en lloch, y afirma que ahont existeixen es en lo camp ministerial. Protesta enérgicament contra la suposició de que sols son honrats los que pertanyen al partit conservador, dihent que no pot creure que ho digués en Romero Robledo. Desment que's fassa l' oposició per odi á Cánovas, á qui elogiá com á estadista y académich, atacá sa política calificantla de funesta pe 'l país y per la

llibertat, y diu se trova disposat á combátre-la sens tregua, quartel ni misericordia. Afirma que es lo govern mes impopular que s' ha as-sentat en lo banch del Parlament. Nega que hagi fet cap rectificació á n' als discursos pronunciatos á Valencia y Barcelona, sino confirmacions, demanant llibertat sobre tot. Diu que si demanan lo poder es parlamentaria-ment, oposant doctrinas y que no 'l vol si s' ha de sacrificar un sol principi dels que profesa. Hem sufert altas y baixas, lo perill s' corre separantse de la llibertat. Si 'ls húsars defensen lo pressupost, nosaltres serém algomávars disposats á defensar los interessos del país. Confirma que será conseqüent al partit calificantlo de liberal nacional, volent llibertat que impliqui ordre, primer país ó pàtria y després llibertat enlassada ab l' ordre, luego monarquia constitucional tal com l' entenian los homes de la corona d' Aragó. Recordá aquella fórmula tan antigua: «Te farém rey si observas nostres llibertats: sino no». Diu que conservará los impresions rebudas al recorre 'l país. Consagra recorts á D. Anton Rios y Rosas, y regoneix una unió en contra l' avalanxa reaccionaria.

Proposa un brindis per en Sagasta, esencia de l' esperit del partit, duch de la Torre, Martinez Campos y Comité de Madrid; profetisa la pérdua d' Espanya sino s' assegura la llibertat; recomana la disciplina estreta, saluda als liberals de la provincia, agraeix l' obsequi y termina ab un ¡Visca Catalunya! ¡Visca Espanya! ¡Visca la llibertat sobre tot! Acabá 'l banquet á las 10 y 40 minuts.

BUTLLETI METEOROLOGICH

DEL DIA D' AHIR.
(*Servey especial del DIARI CATALA.*)

Barómetro reduhit á 0 graus á las 9 mati.	763'19
Termometro cent. á las 9 mati.	13'1
Humitat relativa á las 9 mati.	84'0
Tensió del vapor d' aygua á las 9 mati.	10'3
Temperatura máxima á l' hombra	
las 21 horas anteriors.	14'5
Temperatura mínima á l' ombra durant	
las 24 horas anteriors.	11'6
Termómetro á	
Máxima.	17'1
Mínima.	11'4
Sol y Serena.	
Vent dominant Gargal 1.	
Estat del Cel, 0. Pluja.	

Notas. Les núvois pendrán la denominació de *Ci-Cirrus* los que afectan la forma del filaments ó cotó fluix; *St. Stratus* los que tenen la forma de barras ó faixas; *Cu. Cumulus* los que tenen la forma de torras balas de cotó ó grans aglomeracions, y *Ni. Nimbus* quant lo núvol es de una mateixa tinta negra ó cendrosa, es á dir: los núvois de pluja y vent. Las diferents formas combinadas, se denominan respectivament: *Ci-St, St-Ci, Cu-Cu, Cu-Ci, St-Cu* y *Cu, y Cu-St*.

BUTLLETI ASTRONÓMICH

per. 1 Marti Turró. 2 Desembre 1880.

ESTRELLAS	Polar	Aldebará	Cabra.	Rigel.
al				
MERIDIÁ	8h 27 T	11h 42' T	0h 20' M	0h 21' M
Bertelgeuse.	Sirius.	Castor.	Procyon.	Régulus
1h 01' M	1h 51' M	2h 38' M	2h 46' M	5h 13' M
Espiga.	Arturo.	Antares.	Wega	Altair.
8h 29' M	9h 21' M	11h 32' M	1h 42' T	2h 54' T
PLANETAS	Mercuri.	Venus.	Marte.	Júpiter.
y constelacions				
en que s' troba.	Libra.	Sagittai.	Scorpi.	Piscis.
Saturno.	Urano.	Neptuno	Sol.	Lluna.
Aries	Leo	Aries.	Sscorpi.	Scorpi.

Véigis l' eclipse de Sol en altre part d' aquest número

Imprenta *La Renaixensa*, Xuclá, 13, baixos.